

Scris de I. D. Maris

Miercuri, 17 Martie 2010 14:41 - Ultima actualizare Miercuri, 17 Martie 2010 15:17

Ucraina a avut, ca România de altfel, o istorie zbuciumată. Lupta pentru independență a luat de-a lungul timpurilor diferite forme. Zilele acestea ucrainenii au ținut să marcheze un eveniment important din istoria regiunii Transcarpatia. Conform hotărârii arbitrajului de la Viena din data de 2 noiembrie 1938, o parte a Transcarpatia a fost cedată Ungariei. În cealaltă parte a Transcarpatiei la 15 martie 1939 a fost proclamată o nouă formațiune statală – Ucraina Carpatică, cu centrul în orașul Hust, iar primul președinte a devenit Augustin Voloșin. Acest stat carpatic a existat puțin timp, deoarece a fost ocupat de Ungaria. În 1941 statul Ungar, în componența căruia intra și Transcarpatia, a pășit în cel de-al doilea război mondial. La 18 octombrie 1938 factorii de decizie ai țării noastre se opun încorporării Ucrainiei Subcarpatice la Ungaria, este respinsă oferta Poloniei ca o parte a acestui teritoriu să fie anexat României întrucât era locuit de români, la 2 noiembrie 1938 prin " primul dictat de la Viena " dezmembrarea Cehoslovaciei se agrava, un teritoriu de 12.000 km² cu o populație de un milion de locuitori fiind încorporat Ungariei.

Preotul Grigore Moys a fost membru al „Soimului Ucraina Carpatică”.

Autoritățile Ucrainene, primarul localității Biserica Albă au hotărât să aducă un omagiu românului care, făcând parte din „Soimul Ucraina Carpatică”, reprezintă un simbol al luptei pentru independență. Pentru românii din stânga Tisei, preotul Grigore Moys reprezintă martirii neamului, care au sfârșit în temnițele comuniste.

La intrarea în Căminul cultural al localității Biserica Albă, ucrainenii și românii au dezvelit o placă comemorativă dedicată preotului Grigore Moys. La eveniment au participat reprezentanți ai administrației locale, organizatorul principal fiind primarul localității, dl. Gheorghe Berinde. Preoții

Scris de I. D. Maris

Miercuri, 17 Martie 2010 14:41 - Ultima actualizare Miercuri, 17 Martie 2010 15:17

Dumitru Petrovan și Marius Vișovan(din Sighetu Marmăției) au ținut slujba de pomenire și de sfințire. Au vorbit despre însemnătatea evenimentului și personalitatea preotului Grigore Moys reprezentanții administrației ucrainene și prof. drd. Ioan Dorel Todea (care a prezentat succint viața preotului și a familiei și a transmis mesajul d-nei Antonia Moys- fiica preotului), prof.dr. Mihai Dăncuș, a subliniat faptul că localitățile românești din dreapta Tisei au dat mari personalități culturale și științifice unii devenind eroi sau martiri ai neamului.

Datorită protopopului Filip Onisim, am putut reliza un documentar asupra vieții preotului și a familiei Moys, apelând la bunăvoința d-nei Antonia care ne-a furnizat datele cele mai importante.Preotul Grigore Moys s-a născut la 10 mai 1903 în localitatea Biserica Albă, Ucraina. A avut trei copii: Traian-medic, Liviu-preot(a fost și el închis de autoritățile comuniste) și o fată Antonia (Țica), azi în vârstă de 87 de ani care locuiește în Sighetu Marmăției .Moare în închisoarea de la Gherla la 6 ianuarie 1961(este înmormântat în cimitirul Fizeșul Gherlei).Grigore Moys a fost preot în localitatea Șieu (aproximativ 5 ani), în localitatea Romanești având în administrare și localitatea Ciuperceni, apoi preot-doi la Medieșul Aurit.

În anul 1932 este solicitat de o delegație condusă de Dărăban Augustin să fie preot în localitatea Biserica Albă. Aici este respectat și iubit de credincioși, căroră le acordă tot sprijinul moral, material, reușind să ajute românii și câțiva evrei aflați în situații dificile.

În anul 1938 este ales deputat în „Soimului Ucraina Carpatică” (Parlamentul Carpato-Ucrainean), pentru scurt timp, unde are o activitate importantă în sprijinul rezolvării problemelor românilor.

Scris de I. D. Maris

Miercuri, 17 Martie 2010 14:41 - Ultima actualizare Miercuri, 17 Martie 2010 15:17

În anul 1943 este operat la Budapesta, boală ce îl va afecta și pe viitor. În anul 1946, când Ucraina și zona românească din dreapta Tisei este ocupată de ruși, este nevoit să fugă împreună cu familia în România. Familia a fost găzduită de către protopopul Nicolae Costin din Jibou, până la primirea unei parohii la Firminiș (1947) și apoi la Ariniș (1948). Urmează o perioadă grea în viața preotului și a familiei. Grigore Moș refuză să treacă la ortodoxism, o dată cu unificarea din 1948 și va fi nevoit să plece în secret la Mireșu Mare, la Satu Mare și apoi la o rudă din Bixad. Este reținut și anchetat de securitate, dar în 1949 se întoarce acasă. În anul 1958, de Crăciun, este arestat, iar în 1959 este condamnat la 14 ani închisoare, cu drept de recurs. Va fi, în final, condamnat la 8 ani de închisoare. „Am crezut în Dumnezeu și mi-am slujit țara” a spus Grigore Moș la proces. Avocatul Tărțan l-a apărat. A murit în închisoare. Familia a fost anunțată în august 1961.

În anul 1992, datorită emisiunii TV „Memorialul durerii” familia a aflat despre mormintele din Fizeșul Gherlei. Liviu Moș a fost la Gherla pentru a-i găsi mormântul. Azi, în cimitirul din Fizeșul Gherlei o cruce arată anul nașterii și al decesului preotului Grigore T. Moș.

Fiica, Antonia (Țica), a relatat cu lacrimi în ochi, chinurile prin care a trecut familia sa, tatăl și fratele ei Liviu. Celor din Biserica Albă, a ținut să le transmitem că, „cei mai frumoși ani din viață i-a petrecut acolo, că le mulțumește pentru actul de pietate dedicat memoriei tatălui ei, preotului greco-catolic Grigore Moș”.

Bucurându-se de vizita pe care i-a făcut-o protopopul Filip Onisim (căruia îi mulțumim că ne-a facilitat întâlnirea cu d-a Antonia) i-a exprimat dorința de a mai merge la biserică (în condițiile în care a fost operată la un picior, la vârsta de 87 de ani).

FOTO: Omagiu adus de românii și ucrainenii din Biserica Albă-Ucraina, preotului greco-catolic GRIGORE

Scris de I. D. Maris

Miercuri, 17 Martie 2010 14:41 - Ultima actualizare Miercuri, 17 Martie 2010 15:17

Doamne, noi nu știm ce înseamnă suferința, dar mai ales puterea de a birui datorită CREDINȚEI !

AUTOR: I.D. MARIȘ

FOTO: Omagiu adus de românii și ucrainenii din Biserica Albă-Ucraina, preotului greco-catolic GRIGORE

Scris de I. D. Maris

Miercuri, 17 Martie 2010 14:41 - Ultima actualizare Miercuri, 17 Martie 2010 15:17

